



## De Bliksemvraagbaak: Onweer en bijgeloof

### Humeurige goden

Heel lang geleden hadden mensen een groot ontzag voor onweer. Ze begrepen niet wat het was. Het maakte ze een beetje bang; onweer moest wel het werk van de goden zijn!

Zo gaat er een verhaal over de god Donar, de god van de donder. Hij trok ten strijde op zijn bokkenwagen door de hemel. De wielen 'donderden' door de lucht! Hij sloeg met zijn hamer op zijn zwaard, zodat de vonken ervan afvlogen! Dat moest wel de verklaring van de bliksem zijn. Later geloofden de mensen dat ze het onweer weg konden jagen. Ze bedachten de raarste middeltjes! Een klavertje vier bewaren, een ezelskop boven op het dak zetten, het ei van een zwarte kip over het dak gooien, ja zelfs een dode uil op de schuurdeur timmeren zou tegen onweer beschermen! Wat een bijgeloof! Aan het Sint-Janskruid werden allerlei magische krachten toegedicht. Men bond het bijvoorbeeld op daken of bewaarde het in een kruik, die bij een raam werd gehangen als bescherming tegen donder en bliksem!

Ook werden in vroeger tijden de kerkklokken geluid als er een onweersbui aankwam. Het geluid van de klokken moest het geluid van de donderslagen tegenhouden. Zo was het dorp beschermd tegen blikseminslag.

In 1794 sloeg de bliksem driemaal binnen het uur in de kerktoren van Hermekeil (bij Trier) en doodde via het klokkentouw drie klokkenluiders. De plaatselijke Deken Cochem stichtte daarop de Donatus Broederschap en men ging over op het gebruik van kleine gewijde klokken, de zgn. Donatusbellen, om het onweer te verdrijven. De Donatus Broederschap ontleende zijn naam aan Donatus (2e eeuw N.C.), een Romeinse soldaat, martelaar, die later heilig werd verklaard en die in het Rijnland, Nederland en België werd en wordt vereerd als patroon tegen onweer. Zijn feestdag is 30 juni.

### Spreekwoorden en gezegdes

In veel spreekwoorden vind je onweer terug, kijk maar eens naar dit rijtje:

- |   |                                   |
|---|-----------------------------------|
| - Alles is naar de bliksem              | Alles is verloren                 |
| - Loop naar de bliksem:                 | Donder op / Ga toch weg           |
| - Als de bliksem naar huis:             | Ga onmiddellijk naar huis         |
| - Een bliksemactie:                     | Een hele snelle actie             |
| - Bliksemsnel:                          | Heel erg snel                     |
| - Ik geef er geen donder om:            | Ik geef er niets om               |
| - Dat gaat jou geen donder aan:         | Dat gaat jou niets aan            |
| - Zit niet te donderjagen:              | Doe niet zo vervelend             |
| - Op zijn donder krijgen:               | Op je kop krijgen                 |
| - Daar heb je het gedonder:             | Daar heb je de problemen          |
| - Het in Keulen horen donderen:         | Heel verbaasd kijken              |
| - Gemene donder:                        | Gemeen kreng                      |
| - Je bent een dondersteen:              | Je bent een deugniet              |
| - Als een donderslag bij heldere hemel: | Het gebeurde plotseling           |
| - Hij kan het laten donderen:           | Hij heeft een harde stem          |
| - Bliksems:                             | Verdorrie                         |
| - Van de trap gedonderd:                | Van de trap gevallen              |
| - Je weet er geen donder van:           | Je weet er niets van              |
| - Het dondert niet:                     | Het maakt niet uit                |
| - Daar kun je donder op zeggen:         | Daar kun je op rekenen            |
| - Als de gesmeerde bliksem weggaan:     | Maken dat je wegkomt              |
| - Bliksembezoek:                        | Heel kort bezoekje                |
| - Je weet het donders goed:             | Je weet het best                  |
| - Om de donder niet:                    | Helemaal niet                     |
| - Er is donder aan de lucht:            | Er zijn problemen op komst        |
| - Als bliksemafleider fungeren:         | De schuld verschuiven             |
| - Donderdag:                            | De dag tussen woensdag en vrijdag |



*De Bliksemvraagbaak is een activiteit van Jules Goossens Bliksembeveiliging B.V.  
Overname van teksten is niet toegestaan. Aan deze informatie kunnen geen rechten worden ontleend.*